

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 284/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1605, ป.พ.พ. มาตรา 1719, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 1784, ป.วิ.พ. มาตรา 150

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ อ. ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นของตนในฐานะทายาทโดยธรรมของ พ. น่าเชื่อว่า อ. มีเจตนาแบ่งปันทรัพย์มรดกดังกล่าวเป็นของตน หลังจากนั้น อ. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โดยเสนหาแก่ ส. โดยมีเจตนาให้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของ ส. จึงเป็นเหตุให้จำเลยเป็นโจทก์ฟ้อง อ. และ ส. เป็นจำเลยในคดีอาญา ต่อมาระหว่างพิจารณา จำเลยกับ อ. และ ส. ตกลงกันได้ ส. ยินยอมจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลย โดยไม่ปรากฏว่า อ. และ ส. ขอให้ศาลชั้นต้นบันทึกว่า การที่ ส. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างนั้น เพื่อให้จำเลยถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคน เป็นเหตุให้จำเลยเข้าใจว่า การที่ อ. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างมาเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตนนั้น น่าจะเป็นเรื่องที่ อ. จัดการมรดกของ พ. เสร็จสิ้นแล้ว การที่ อ. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ ส. เป็นการยกทรัพย์สินที่ไม่ใช่ทรัพย์มรดกแล้ว และการที่ ส. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่จำเลยเป็นการยกทรัพย์สินที่ไม่ใช่ทรัพย์มรดกแล้วเช่นกัน เมื่อจำเลยเข้าใจว่าที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของตน จำเลยน่าจะมีความเชื่อใจในอ. และ ส. ที่แบ่งแยกที่ดินที่แบ่งแยกได้ จึงยังถือไม่ได้ว่า จำเลยจงใจยกย้ายหรือปิดบังทรัพย์มรดกเท่าส่วนที่ตนจะได้หรือมากกว่านั้นโดยฉ้อฉลหรือรู้อยู่ว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของทายาทคนอื่น จำเลยจึงไม่ต้องถูกกำหนดให้ไต่ถามมรดกของนาย พ. การที่ อ. ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์มรดกแล้วโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ตนเองในฐานะส่วนตัว จึงไม่ใช่เป็นการแบ่งปันมรดกตามหน้าที่ของผู้จัดการมรดกโดยสุจริต ถือไม่ได้ว่า อ. ในฐานะผู้จัดการมรดกของ พ. จัดการมรดกเสร็จสิ้นแล้ว การที่ อ. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ ส. แล้ว ส. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลย ก็ต้องถือว่า อ. ส. และจำเลยได้ครอบครองที่ดินพิพาทแทนทายาทโดยธรรมคนอื่นทั้งหมด แม้จำเลยจดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินพิพาทเป็นโฉนดแล้วขายที่ดินให้แก่บุคคลภายนอก เงินที่ได้จากการขายคงเป็นทรัพย์มรดกที่จำเลยครอบครองไว้แทนทายาทโดยธรรมของ พ. ทั้งหมด การที่โจทก์และทายาทโดยธรรมคนอื่นของ พ. ร่วมกันเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลย ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกของ พ. และคืนเงินที่ได้จากการขายที่ดินกลับคืนสู่กองมรดกของ พ. เป็นความประสงค์ของโจทก์ทั้งหมดที่จะได้รับการแบ่งปันทรัพย์มรดกของ พ. ถือได้ว่า โจทก์เรียกร้องขอให้แบ่งปันทรัพย์มรดก เมื่อที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างรวมเงินที่ได้จากการขายที่ดินยังเป็นทรัพย์มรดกของ พ. ที่ยังไม่ได้จัดการแบ่งปันให้แก่ทายาทโดยชอบด้วยกฎหมาย ถือว่ายังอยู่ในระหว่างจัดการมรดกของผู้จัดการมรดกโจทก์ทั้งหมดย่อมมีสิทธิฟ้องคดีได้ แม้จะล่วงพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อ พ. ผู้เป็นเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของ พ. ผู้เป็นเจ้ามรดก การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทกับคืนสู่กองมรดกย่อมมีความหมายว่าขอให้บังคับจำเลยโอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นส่วนควบของที่ดินพิพาทกับคืนสู่กองมรดกด้วย ทุนทรัพย์ที่

พิพาทจึงเป็นราคาประเมินที่ดินพิพาทรวมสิ่งปลูกสร้างด้วย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งกักจำให้จำเลยได้รับมรดกของนายเพิ่ม เจ้ามรดก และให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 กลับคืนสู่กองมรดก หากไม่ดำเนินการ ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา และให้จำเลยนำเงิน 3,000,000 บาท ที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 คืนแก่กองมรดกเพื่อแบ่งปันแก่ทายาทต่อไป จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า ให้กักจำให้จำเลยได้รับมรดกของนายเพิ่ม ในฐานะทายาทโดยธรรม ให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย ให้จำเลยคืนเงิน 3,000,000 บาท ที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 20,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืน แต่ให้คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้น 9,860 บาท แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติได้ว่า นายเพิ่ม เจ้ามรดก อยู่กินฉันสามีภริยากับนางสินหรือสินธ์ มีบุตรซึ่งเป็นทายาทโดยธรรม 7 คน คือ ดาบตำรวจวี นางวิสัย จำสับเอกภูธนานนท์หรือสมศักดิ์ นายวุฒิ นางสาวอนงค์ นายบัญชา และจำเลย แต่นางวิสัย นายวุฒิ และนายบัญชาถึงแก่ความตายไปก่อนนายเพิ่ม โจทก์เป็นบุตร ชอบด้วยกฎหมายของจำสับเอกภูธนานนท์กับนางสุพัตรา มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 3 คน คือ โจทก์ นางสาวธัญลักษณ์ และนางสาวพลอยนภัส นางปราณี เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของดาบตำรวจวี นายภูติศ นายอัครเดช นางสาวสุทิสรา นางสาวสุธาสินี นางสาวนฤมล และนางสาวสาวิตรี เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของดาบตำรวจวี นายเพิ่มศักดิ์ และนางสาวสุกัญญา เป็นผู้สืบสันดานของนางวิสัย นายวีรศักดิ์ และนางสาวเสาวลักษณ์ เป็นผู้สืบสันดานของนายวุฒิ คดีนี้นางสุพัตรา นางสาวธัญลักษณ์ นางสาวพลอยนภัส นางปราณี นายภูติศ นายอัครเดช นางสาวสุทิสรา นางสาวสุธาสินี นางสาวนฤมล นางสาวสาวิตรี นายเพิ่มศักดิ์ นางสาวสุกัญญา และนายวีรศักดิ์ต่างมอบอำนาจให้โจทก์ฟ้องคดีแทน เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2536 นายเพิ่มถึงแก่ความตาย นายเพิ่มมีทรัพย์มรดกเป็นที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62524 เนื้อที่ 81 510 ตารางวา และที่ดินพิพาทตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 เนื้อที่ 2 งาน 19 910 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ต่อมาวันที่ 19 ธันวาคม 2537 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางสาวอนงค์เป็นผู้จัดการมรดกของนายเพิ่ม วันที่ 17 มีนาคม 2538 นางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนทรัพย์มรดกที่ดินทั้งสองแปลงไว้ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่ม วันที่ 9 กรกฎาคม 2558 นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มขายที่ดินทรัพย์มรดกตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62524 ให้แก่นางราณี แล้วนำเงินที่ได้แบ่งปันให้แก่ นายวีรศักดิ์และนางสาวเสาวลักษณ์ วันที่ 27 กรกฎาคม 2558 นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ 52 เป็นของตนเอง ต่อมาวันที่ 8 ตุลาคม 2558 นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่นางสาวเสาวลักษณ์โดยเสน่หา ครั้นวันที่ 14 มิถุนายน 2559 จำเลยเป็นโจทก์ฟ้องนางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์เป็นจำเลยในคดีอาญาข้อหา

ความผิดต่อเจ้าพนักงานและความผิดเกี่ยวกับเอกสารเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1949/2559 ของศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณาคดีดังกล่าว นางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์ยินยอม จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลย ต่อมาวันที่ 7 มีนาคม 2561 นางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลยโดยเสนหา วันที่ 14 มีนาคม 2562 จำเลยจดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินพิพาทให้เป็นถนนคลองเรียน 1 ซึ่งเป็นถนนสาธารณะประโยชน์ เนื้อที่ 3 ตารางวา และเป็นที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 เนื้อที่ 76 110 ตารางวา ส่วนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ดินแปลงคง คงเหลือเนื้อที่ 1 งาน 40 410 ตารางวา วันที่ 22 เมษายน 2562 จำเลยขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 ให้แก่นางพจนีย์ และนายศุภกิตต์ ในราคา 3,000,000 บาท ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างและเงินที่ได้จากการขายที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินมรดกที่ต้องแบ่งปันให้แก่ทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่ม คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า จำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมต้องถูกจำกัดมิให้รับมรดกของนายเพิ่ม เจ้ามรดกตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 หรือไม่ เห็นว่า ขณะที่นายเพิ่มถึงแก่ความตายที่ดินพิพาทตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 มีชื่อนายเพิ่มเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่ม แม้จำเลยพักอาศัยอยู่ในบ้านที่ปลูกสร้างบนที่ดินพิพาทและอ้างว่านายเพิ่มยกที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยแล้ว แต่เมื่อไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ดินพิพาทจึงไม่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย แต่ยังคงเป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มเช่นเดิม เมื่อนายเพิ่มถึงแก่ความตายแล้ว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางสาวอนงค์ เป็นผู้จัดการมรดกของนายเพิ่ม นางสาวอนงค์มีหน้าที่ต้องแบ่งปันทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาทให้แก่ทายาทโดยธรรมตามกฎหมาย ส่วนที่โจทก์ฟ้องขอให้จำกัดจำเลยมิให้รับมรดกของนายเพิ่มนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1605 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ทายาทคนใด ยักยอก หรือปิดบังทรัพย์สินมรดกเท่าส่วนที่ตนจะได้หรือมากกว่านั้นโดยฉ้อฉลหรือรู้ยักยอกว่า ตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของทายาทคนอื่น ทายาทคนนั้นต้องถูกจำกัดมิให้ได้รับมรดกเลย แต่ถ้าได้ยักยอกหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกน้อยกว่าส่วนที่ตนจะได้ ทายาทคนนั้นต้องถูกจำกัดมิให้ได้รับมรดกเฉพาะส่วนที่ได้ยักยอกหรือปิดบังไว้" โจทก์อ้างตนเองเป็นพยานแล้วยังมีนางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์เป็นพยานเบิกความยืนยันตรงกันว่า ขณะนายเพิ่มยังมีชีวิตอยู่ได้แบ่งที่ดินให้แก่บุตรรวมทั้งจำเลยแล้ว คงมีแต่นางสาวอนงค์ที่ยังไม่ได้รับการแบ่งที่ดินจากนายเพิ่ม เดิมนายเพิ่ม นางสิน นางสาวอนงค์ นางสาวเสาวลักษณ์ นายวิรัชศักดิ์ และจำเลยพักอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 40 ซึ่งปลูกสร้างอยู่บนที่ดินพิพาท เมื่อนายเพิ่มและนางสินถึงแก่ความตาย นางสาวอนงค์ นางสาวเสาวลักษณ์ นายวิรัชศักดิ์ และจำเลยก็ยังคงพักอาศัยอยู่ที่บ้านหลังดังกล่าว การที่นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มให้แก่ตนเองในฐานะทายาทโดยธรรมของนายเพิ่มเป็นการให้นางสาวอนงค์ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแทนทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่ม ต่อมา นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้โดยเสนหาแก่นางสาวเสาวลักษณ์บุตรนายวุฒิ ซึ่งเป็นฐานะทายาทโดยธรรมคนหนึ่งของนายเพิ่ม ก็เป็นการให้นางสาวเสาวลักษณ์ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแทนทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่มเช่นเดียวกัน แม้ต่อมานางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้โดยเสนหาแก่จำเลยซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมคนหนึ่งของนายเพิ่ม ก็ยังเป็นการให้จำเลยถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแทนทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่ม การ

ที่จำเลยแบ่งแยกที่ดินพิพาทให้เป็นถนนคลองเรียน 1 ซึ่งเป็นถนนสาธารณะประโยชน์ และเป็นที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 แล้วจำเลยขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 ให้แก่นางพจนีย์ และนายศุภกิตต์ ในราคา 3,000,000 บาท เป็นการยกย้ายหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกโดยฉ้อฉลหรือรู้อยู่ว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของทายาทคนอื่น จำเลยต้องถูกกำจัดมิให้ได้มรดกเลย แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า ทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มมีที่ดินเพียงสองแปลง คือ ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62524 และที่ดินพิพาท เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางสาวอนงค์เป็นผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2537 แล้ว ครั้นวันที่ 17 มีนาคม 2538 นางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนทรัพย์สินมรดกที่ดินทั้งสองแปลงไว้ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่ม แต่นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มยังไม่ได้แบ่งปันทรัพย์สินมรดกที่ดินทั้งสองแปลงให้แก่ทายาทโดยธรรมของนายเพิ่มแต่อย่างใด จนกระทั่งเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2558 ซึ่งเป็นเวลาหลังจากนางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนที่ดินทรัพย์สินมรดกทั้งสองแปลงไว้ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มแล้วกว่า 20 ปี นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62524 ให้แก่นางราณี แล้วนำเงินที่ได้มาแบ่งปันให้นายวีรศักดิ์และนางสาวเสาวลักษณ์บุตรนายวุฒิโดยไม่ได้แบ่งปันให้แก่ทายาทโดยธรรมคนอื่นของนายเพิ่ม แสดงว่านางสาวอนงค์ได้เริ่มจัดการมรดกของนายเพิ่มแล้ว ส่วนที่นางสาวอนงค์อ้างว่า นางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างมาเป็นของตนเองในฐานะส่วนตัวก็เพื่อถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่ม โดยอ้างว่าต้องการให้ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นศูนย์รวมของทายาทโดยธรรมนั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่ขัดต่อเหตุผล เพราะนางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มมีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี ย่อมเป็นการถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคนอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างมาเป็นของตนเองในฐานะส่วนตัว เพื่อถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคนของนายเพิ่มอีก ประกอบกับนางสาวอนงค์อ้างว่าขณะนายเพิ่มยังมีชีวิต ตนเองไม่เคยได้รับโอนที่ดินแปลงอื่นจากนายเพิ่มมาก่อน ดังนั้น การที่นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นของตนเองนั้น น่าเชื่อว่านางสาวอนงค์มีเจตนาแบ่งปันทรัพย์สินมรดกด้วยการโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของตนเองในฐานะทายาทโดยธรรมของนายเพิ่ม แล้วยังได้ความว่าหลังจากนางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างมาเป็นของตนเองไม่ถึง 3 เดือน ครั้นวันที่ 8 ตุลาคม 2558 นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้นางสาวเสาวลักษณ์โดยกล่าวอ้างว่านางสาวอนงค์ป่วยเป็นโรคความดัน แต่ไม่ปรากฏว่านางสาวอนงค์ป่วยเจ็บถึงขนาดที่ไม่สามารถดำรงชีวิตตามปกติแต่อย่างใด และหากนางสาวอนงค์เจ็บป่วยหนักก็ยังมีทางเลือกที่จะเรียกประชุมทายาทโดยธรรมและผู้รับมรดกแทนที่ทายาทโดยธรรมของนายเพิ่ม เพื่อตกลงแบ่งปันทรัพย์สินมรดกหรือจดทะเบียนใส่ชื่อทายาทโดยธรรมและผู้รับมรดกแทนที่ทายาทโดยธรรมของนายเพิ่มเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทได้ แต่นางสาวอนงค์หาได้ดำเนินการดังกล่าวแต่อย่างใดไม่ อีกทั้งตามสำเนาคำฟ้องคดีอาญามีข้อเท็จจริงว่า ในวันที่นางสาวอนงค์ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาหาดใหญ่ เพื่อจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้นางสาวเสาวลักษณ์นั้น นางสาวอนงค์แจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินว่า โจทก์ไม่ประสงค์จะขอรับมรดกที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้าง น่าเชื่อว่านางสาวอนงค์ยกที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โดยเสนหานางสาวเสาวลักษณ์โดยมีเจตนาให้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของนางสาวเสาวลักษณ์เช่นเดียวกัน ไม่น่าเชื่อว่านางสาวอนงค์เจตนาให้

นางสาวเสาวลักษณ์ถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคนดังข้อกล่าวอ้างของโจทก์ นางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์แต่อย่างใด จึงเป็นเหตุให้จำเลยเป็นโจทก์ฟ้องนางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์เป็นจำเลยในคดีอาญาฐานความผิดต่อเจ้าพนักงานและความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ต่อมาระหว่างพิจารณาคดีดังกล่าว จำเลยกับนางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์ตกลงกันได้ เพื่อที่นางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์จะไม่ต้องถูกดำเนินคดีอาญาต่อไป นางสาวเสาวลักษณ์จึงยินยอมจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลย โดยไม่ปรากฏว่านางสาวอนงค์และนางสาวเสาวลักษณ์ขอให้ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวบันทึกไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาหรือจัดทำบันทึกข้อตกลงต่างหากว่า การที่นางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลยนั้นเพื่อให้จำเลยถือกรรมสิทธิ์แทนทายาทโดยธรรมทุกคน พฤติการณ์ที่ได้วินิจฉัยมานั้นเป็นเหตุให้จำเลยเข้าใจว่า การที่นางสาวอนงค์จดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มมาเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวนั้น น่าจะเป็นเรื่องที่นางสาวอนงค์จัดการมรดกของนายเพิ่มเสร็จสิ้นแล้ว การที่นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่นางสาวเสาวลักษณ์เป็นการยกทรัพย์สินที่ไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มแล้วให้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของนางสาวเสาวลักษณ์ และการที่นางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โดยเสน่หาแก่จำเลยเป็นการยกทรัพย์สินที่ไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มแล้วให้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของจำเลยเช่นเดียวกัน เมื่อจำเลยเข้าใจว่าที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวของจำเลยแล้ว จำเลยน่าจะมีส่วนสิทธิแบ่งแยกที่ดินแล้วขายที่ดินที่แบ่งแยกได้ การกระทำดังกล่าวของจำเลยจึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยจงใจยกย้ายหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกเท่าส่วนที่ตนจะได้หรือมากกว่านั้นโดยฉ้อฉลหรือรู้ยั่วว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของทายาทคนอื่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1605 จำเลยจึงไม่ต้องถูกจำกัดมิให้ได้รับมรดกของนายเพิ่ม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษาให้จำเลยต้องถูกจำกัดมิให้รับมรดกของนายเพิ่มมานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้นคดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยอีกประการหนึ่งว่า คดีโจทก์ขาดอายุความ 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1748 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ทายาทคนใดครอบครองทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งกัน ทายาทคนนั้นมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้แบ่งทรัพย์สินมรดกนั้นได้ แม้ว่าจะล่วงพ้นกำหนดอายุความตามมาตรา 1754 แล้วก็ตาม" และมาตรา 1754 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายหรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก" อายุความฟ้องคดีมรดกตามมาตรา 1754 เป็นกรณีทายาทที่ไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินมรดกฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกในฐานะที่มีสิทธิรับมรดกตามกฎหมาย ซึ่งจะต้องฟ้องคดีภายในกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทรู้หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แต่ทั้งนี้มิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้น 10 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หากเป็นกรณีที่ทรัพย์สินมรดกนั้นยังไม่ได้แบ่งปัน และทายาทผู้นั้นครอบครองทรัพย์สินมรดกอยู่หรือมีทายาทอื่นครอบครองทรัพย์สินมรดกไว้แทน ย่อมสามารถฟ้องขอแบ่งทรัพย์สินมรดกนั้นได้ตามมาตรา 1748 วรรคหนึ่ง โดยไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 1754 วรรคหนึ่ง ทั้งไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติว่า แม้ทายาทไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินมรดกด้วยตนเอง แต่มีทายาทอื่นครอบครองแทน ทายาทที่ไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินมรดกจะต้องฟ้องเรียกเอาทรัพย์สินมรดกจากทายาทที่ครอบครองแทนภายใน 1 ปี ข้อเท็จจริงได้ความว่า ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางสาวอนงค์ ให้เป็นผู้จัดการมรดกของนายเพิ่ม ย่อม

ถือว่านางสาวอนงค์ครอบครองที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกแทนทายาทโดยธรรมคนอื่นด้วย และเป็นตัวแทนของบรรดาทายาทโดยธรรมเหล่านั้นในการแบ่งปันมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719 การที่นางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มแล้วโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ตนเองในฐานะส่วนตัว จึงมิใช่เป็นการแบ่งปันมรดกตามหน้าที่ของผู้จัดการมรดกโดยสุจริต ถือไม่ได้ว่านางสาวอนงค์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพิ่มจัดการมรดกเสร็จสิ้นแล้ว การที่นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้แก่นางสาวเสาวลักษณ์ ซึ่งเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแทนที่นายวุฒิ ทายาทโดยธรรมของนายเพิ่ม แล้วนางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลยซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนายเพิ่ม ก็ต้องถือว่า นางสาวอนงค์ นางสาวเสาวลักษณ์ และจำเลยครอบครองที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างแทนทายาทโดยธรรมคนอื่นรวมทั้งโจทก์ทั้งหมดด้วย แม้จำเลยจดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินพิพาทเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 แล้วขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่นางพจณี และนายศุภกิตต์ ในราคา 3,000,000 บาท เงินที่ได้จากการขายดังกล่าว ก็ยังคงเป็นทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่มที่จำเลยครอบครองไว้แทนทายาทโดยธรรมคนอื่นและผู้รับมรดกแทนที่ทายาทโดยธรรมของนายเพิ่มรวมทั้งโจทก์ทั้งหมดด้วยเช่นเดียวกัน แม้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยไม่ต้องถูกกำจัดมิให้รับมรดกของนายเพิ่มแล้ว แต่การที่โจทก์ นางสาวธัญลักษณ์ นางสาวพลอยนภัส บุตรชอบด้วยกฎหมายในฐานะทายาทโดยธรรมของจำสืบเอกภูธนานันท์ และนางสุพัตรา คู่สมรสของจำสืบเอกภูธนานันท์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมคนหนึ่งของนายเพิ่ม นายภูติศ นายอัครเดช นางสาวสุทิสรา นางสาวสุธาสินี นางสาวนฤมล และนางสาวสาวิตรี บุตรชอบด้วยกฎหมายในฐานะทายาทโดยธรรมของดาบตำรวจวี และนางปราณี คู่สมรสของดาบตำรวจวีซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมอีกคนหนึ่งของนายเพิ่ม นายเพิ่มศักดิ์ และนางสาวสุกัญญา ผู้สืบสันดานที่รับมรดกแทนที่นางวิไล ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมอีกคนหนึ่งของนายเพิ่ม และนายวีรศักดิ์ผู้สืบสันดานที่รับมรดกแทนที่นายวุฒิ ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมอีกคนหนึ่งของนายเพิ่ม ร่วมกันเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม และคืนเงิน 3,000,000 บาท ที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่มนั้น เป็นความประสงค์ของโจทก์ทั้งหมดที่จะได้รับการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของนายเพิ่ม ถือได้ว่าโจทก์ทั้งหมดเรียกร้องขอให้แบ่งปันทรัพย์สินมรดก เมื่อที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างรวมทั้งเงินที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 ยังเป็นทรัพย์สินมรดกนายเพิ่มที่ยังมิได้จัดสรรแบ่งปันแก่ทายาทโดยชอบด้วยกฎหมาย ถือว่ายังอยู่ในระหว่างการจัดการทรัพย์สินมรดกของผู้จัดการมรดก โจทก์ทั้งหมดย่อมมีสิทธิฟ้องคดีนี้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1784 แม้จะล่วงพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อนายเพิ่มผู้เป็นเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายเพิ่มผู้เป็นเจ้ามรดกตามมาตรา 1754 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่า คดีโจทก์ไม่ขาดอายุความนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยต้องจดทะเบียนโอนบ้านเลขที่ 40 หมู่ที่ 4 ตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม พร้อมกับที่ดินพิพาทหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 190 บัญญัติว่า "จำนวนทุนทรัพย์หรือราคาอันพิพาทกันในคดีนั้น ให้คำนวณดังนี้ (1) จำนวนทุนทรัพย์หรือราคานั้นให้คำนวณตามคำเรียกร้องของโจทก์..." แม้โจทก์ฟ้องขอให้

บังคับจำเลยโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม เพื่อนำมาแบ่งปันให้แก่ทายาทโดยธรรมทุกคน ไม่ได้ขอให้บังคับจำเลยโอนกรรมสิทธิ์สิ่งปลูกสร้างด้วย แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า มีสิ่งปลูกสร้างอยู่บนที่ดินพิพาทและคู่ความไม่ได้โต้แย้งว่า สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวไม่ใช่ส่วนควบของที่ดินพิพาท อีกทั้งยังได้ความต่อไปว่า นางสาวอนงค์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่นางสาวเสาวลักษณ์ แล้วนางสาวเสาวลักษณ์จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลย ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดก ย่อมมีความหมายว่าขอให้บังคับจำเลยโอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นส่วนควบของที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกด้วย เมื่อหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดิน ระบุว่าราคาประเมินที่ดินพิพาทเป็นเงิน 3,510,000 บาท และราคาประเมินสิ่งปลูกสร้างหลังจากหักค่าเสื่อมราคาเป็นเงิน 493,200 บาท รวมเป็นเงิน 4,003,200 บาท ซึ่งโจทก์ระบุว่าเป็นทุนทรัพย์ที่พิพาทในคดีนี้แล้ว โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นตามทุนทรัพย์ดังกล่าวมาเป็นเงิน 140,060 บาท จึงถูกต้องครบถ้วนแล้ว การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่า ทุนทรัพย์ที่พิพาทมีเฉพาะราคาประเมินที่ดินพิพาทไม่รวมสิ่งปลูกสร้าง แล้วพิพากษาให้คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นที่ชำระตามทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 9,860 บาทให้แก่โจทก์นั้นจึงไม่ถูกต้อง แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขโฉนดที่ดินพิพาทจากเดิมที่ระบุว่าอยู่ในตำบลคองหงษ์เป็นตำบลหาดใหญ่ แสดงว่าทางราชการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องที่จากตำบลคองหงษ์หรือคองหงส์เป็นตำบลหาดใหญ่แล้ว อีกทั้งสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ซึ่งเป็นสำเนาทะเบียนบ้านเลขที่ 40 ที่โจทก์ยืนยันว่าบ้านหลังดังกล่าวปลูกสร้างอยู่บนที่ดินพิพาท มีเลขรหัสประจำบ้าน คือ 9098 - 012xxx - x ส่วนบ้านเลขที่ 52 นั้น ตามสำเนารายการเกี่ยวกับบ้านท้ายหนังสือมอบอำนาจของนายวิรัชศักดิ์ แผ่นสุดท้ายที่มีชื่อนายวิรัชศักดิ์ เป็นผู้อาศัย กับสำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎรจากฐานข้อมูลการทะเบียน สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่มีชื่อจำเลยเป็นผู้อาศัย ก็มีเลขรหัสประจำบ้าน คือ 9098 - 012xxx - x เช่นเดียวกับเลขรหัสประจำบ้านเลขที่ 40 แสดงว่าเมื่อทางราชการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องที่จากตำบลคองหงส์เป็นตำบลหาดใหญ่ จึงเปลี่ยนเลขที่บ้านและหมู่บ้านจากบ้านเลขที่ 40 เป็นบ้านเลขที่ 52 เมื่อสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินพิพาทไม่ใช่บ้านเลขที่ 40 จึงไม่อาจพิพากษาให้จำเลยจดทะเบียนโอนบ้านเลขที่ 40 กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่มพร้อมกับที่ดินพิพาทได้ ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้โจทก์ไม่ได้มีคำขอให้โอนสิ่งปลูกสร้างกลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่มด้วย แต่เมื่อเอกสารท้ายคำฟ้องซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องและทางพิจารณาของคู่ความมีข้อเท็จจริงว่า บ้านเลขที่ 52 ปลูกสร้างบนที่ดินพิพาทและส่วนควบของที่ดินพิพาท เพื่อไม่ให้เกิดข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี จึงเห็นสมควรพิพากษาให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านหลังดังกล่าวกลับคืนสู่กองมรดกด้วย อนึ่งเมื่อนางสาวอนงค์ในฐานะทายาทโดยธรรมคนหนึ่งของนายเพิ่มและนางสาวเสาวลักษณ์ ผู้สืบสันดานที่รับมรดกแทนที่นายวุฒิตายาทโดยธรรมอีกคนหนึ่งของนายเพิ่มไม่ได้เข้ามาเป็นคู่ความในคดี ประกอบกับที่ดินพิพาทคงเหลือเนื้อที่เพียง 1 งาน 40 410 ตารางวา แล้วยังมีสิ่งปลูกสร้างที่จำเลยพักอาศัยอยู่ด้วย การพิพากษาให้จำเลยคืนทรัพย์มรดกที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกของนายเพิ่ม เพื่อให้มีการแบ่งปันทรัพย์มรดกดังกล่าวเป็นไปตามความประสงค์ของทายาทโดยธรรมและผู้รับมรดกแทนที่ทายาทโดยธรรมทุกคนน่าจะเหมาะสมและเป็นธรรมกว่าการพิพากษากำหนดส่วนแบ่งให้แก่โจทก์ทั้งหมด ส่วนเงินที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 ซึ่งแบ่งแยกมาจากที่ดินพิพาทยังเป็นทรัพย์มรดกของนายเพิ่ม ดังที่ได้วินิจฉัยมา

แล้วข้างต้น ที่นางสาวอนงค์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเพ็ญมีหน้าที่ต้องแบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมของนายเพ็ญ แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายเพ็ญมีทายาทโดยธรรม 7 คน คือ ดาบตำรวจวี นางวิไล จำสับเอกภูธรนันท์หรือสมศักดิ์ นายวุฒิ นางสาวอนงค์ นายบัญชา และจำเลย แต่นางวิไล นายวุฒิและนายบัญชาถึงแก่ความตายไปก่อนนายเพ็ญ โดยนางวิไลและนายวุฒิมีผู้สืบสันดานรับมรดกแทนที่ แต่ตามบัญชีเครือญาติ ไม่ปรากฏว่านายบัญชามีผู้สืบสันดานที่จะรับมรดกแทนที่ ทรัพย์มรดกของนายเพ็ญย่อมตกทอดแก่ดาบตำรวจวี จำสับเอกภูธรนันท์ นางสาวอนงค์ และจำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมของนายเพ็ญ รวมทั้งผู้รับมรดกแทนที่นางวิไล และนายวุฒิ หลังจากนายเพ็ญถึงแก่ความตายแล้ว ต่อมาดาบตำรวจวีและจำสับเอกภูธรนันท์ถึงแก่ความตาย ทรัพย์มรดกของนายเพ็ญที่ตกทอดแก่ดาบตำรวจวีและจำสับเอกภูธรนันท์ย่อมตกทอดต่อไปแก่ทายาทโดยธรรมของดาบตำรวจวีและจำสับเอกภูธรนันท์ตามลำดับ ดังนั้น จำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมคนหนึ่งของนายเพ็ญย่อมมีสิทธิที่จะได้รับส่วนแบ่งจากเงินที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 ด้วย จึงสมควรให้จำเลยคืนเงินที่ได้จากการขายที่ดินเพื่อกลับคืนสู่กองมรดกของนายเพ็ญเพียง 5 ใน 6 ส่วน ของจำนวนเงิน 3,000,000 บาท เท่านั้น พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยไม่ถูกกำหนดให้รับมรดกของนายเพ็ญ เจ้ามรดก ให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทตามโฉนดที่ดินเลขที่ 62525 พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ 52 กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพ็ญ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย กับให้จำเลยส่งมอบเงินที่ได้จากการขายที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 307249 เพียง 5 ใน 6 ส่วน จำนวน 2,500,000 บาท กลับคืนสู่กองมรดกของนายเพ็ญด้วย และให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 เฉพาะส่วนที่ให้คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นเป็นเงิน 9,860 บาท แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9

องค์คณะ

กิตติพงษ์ ศิริโรจน์ · ธรรมนิธย์ ดันติยวงศ์ · กษิตศ มงคลศิริภัทรา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/284/2569>